

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Економічна безпека сучасної України: виклики та загрози

**Матеріали науково-практичної конференції
викладачів, аспірантів і студентів
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого**

19 травня 2015 р.

За загальною редакцією *А. П. Гетьмана*

Харків
«Право»
2015

УДК 33(477)-049.5
ББК 65.9(4УКР)
Е45

*Тези друкуються мовою оригіналу
і відображають позицію авторів*

Економічна безпека сучасної України: виклики та загрози : матеріали
Е45 наук.-практ. конф. викладачів, аспірантів і студентів Нац. юрид. ун-ту
імені Ярослава Мудрого, 19 трав. 2015 р. / за заг. ред. А. П. Гетьмана. –
Х. : Право, 2015. – 168 с.

ISBN 978-966-458-835-2

ISBN 978-966-458-835-2

© Національний юридичний
університет імені Ярослава
Мудрого, 2015
© Видавництво «Право»,
оформлення, 2015

СЕКЦІЯ № 4

Економічна безпека України: складові та джерела загроз

Нечипорук Л. В.,

д.е.н., проф., Національний юридичний
університет імені Ярослава Мудрого
кафедра економічної теорії

ПСЕВДОСТРАХУВАННЯ ЯК ВИКЛИК РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ

Поєднання інверсійного типу формування страхового ринку та його глобалізації зумовило зміст і форми його деформацій, які дістали прояв в операціях псевдострахування — таких, як первісне нагромадження капіталу за рахунок страхових платежів без відповідних виплат страхового відшкодування; податкова оптимізація та легалізація коштів одержаних поза правовим полем, шляхом проведення страхових операцій; створення каналів відпливу капіталів за кордон з використанням механізмів перестрахування;

Зазначимо, що псевдострахування, яке отримало ще й назву «схемне» страхування, не є українською специфікою. Так, за висновками аналітиків рейтингового агентства «Експерт РА», у загальному обсязі схемного страхування 16% забезпечують операції з оптимізації податків; 19% — операції з привласнення бюджетних коштів; 65% — операції, що забезпечують відтік коштів. У цілому 5–10% від загального збору страхових платежів страховиків з списку Топ-3 забезпечено саме схемним страхуванням [1]. Аналітики «Експерт РА» визначили:

– Топ-5 «схемних» видів страхування (по процентному співвідношенню реальних і некласичних операцій): 1) страхування сільськогосподарських ризиків (59% премій приходить на «схеми»); 2) страхування вантажів (39%); 3) інші види страхування майна та відповідальності (19%); 4) страхування будівельно-монтажних ризиків (17%); 5) страхування майна юридичних осіб від вогню та інших ризиків (17%).

– Топ-5 «схемних» видів страхування за обсягом премій, зібраних в межах некласичного страхування: 1) страхування майна юридичних

осіб від вогню та інших ризиків (24% обсягу «схем») припадає на псевдостраховання); 2) страхування сільськогосподарських ризиків (19%); 3) страхування вантажів (13%); 4) ДМС (12%); 5) страхування будівельно-монтажних ризиків (6%) [1].

Узагальнюючи ситуацію, що склалася на страховому ринку експерти, визнають, що джерело схем слід шукати не в страхуванні, а поза його межами. На наш погляд, для виявлення природи процесів та встановлення причин довготривалого розповсюдження операцій псевдостраховання, що відбуваються на страховому ринку, фундаментальне значення має розуміння форм прояву інверсійного типу ринкової трансформації у сфері страхування. Інверсійний характер трансформації зумовлює виникнення ситуації, в якій різні форми страхування використовуються для вирішення інших завдань нестрахового характеру (податкова оптимізація, різноманітні тінювально-схеми, пов'язані з первісним накопиченням капіталу тощо).

Вітчизняний страховий ринок характеризується наявністю проблем, які потребують кардинального вирішення: недосконалість нормативно-правового регулювання; непрозорість державного регулювання; недокапіталізованість вітчизняних страховиків; використання страхування як механізму оптимізації оподаткування та ухиленням від нього; низький рівень розвитку ринку страхування життя та інших видів особистого страхування; нормативно-правова неврегульованість діяльності страхових посередників, актуаріїв та аварійних комісарів.

Література:

1. «Експерт РА» составил рэнкинг самых «схемных» видов страхования [Электронный ресурс] // Страхование в России. – Режим доступа: <http://allinsurance.ru/biser.nsf/AllDocs/OMIN-7XVFAW>

Левковець О. М.,

к.е.н., доц., Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, кафедра економічної теорії

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА КВАЗІРЕНТА: ФОРМУВАННЯ І РОЗПОДІЛ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Головним стимулом для організацій, що прагнуть технологічного оновлення виробництв, для інвесторів у сфері ІВ, для країн щодо підтримки розвитку наукоємних, високотехнологічних виробництв є прагнення